

Številka: 007-60/2009/2
Datum: 07. 10. 2009

MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE
Štefanova 2

1501 Ljubljana

Zadeva: Pripombe na predlog sprememb IV. Poglavja Zakona o policiji (verzija 1.0)

Spoštovani,

na podlagi 1. odstavka 48. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (Ur. l. RS, uradno prečiščeno besedilo, št. 94/07, v nadaljevanju ZVOP-1) vam posredujemo stališče Informacijskega pooblaščenca (v nadaljevanju: Pooblaščenec) z vidika njegovih pristojnosti glede ustavno zagotovljenega varstva osebnih podatkov.

Uvodoma poudarjamo naše načelno stališče, da razpoložljivost in zmogljivost tehničnih sredstev ne smeta biti vodilo pri opredeljevanju pristojnosti policije. Temeljne pravice in svoboščine posameznika, tudi pravica do spoštovanja človekove osebnosti in dostojanstva, se vsebinsko ne smejo izprazniti zaradi uporabe tehničnih naprav in sredstev, ki na enostaven in na videz neboleč način policiji omogočajo nadzor ter zbiranje in obdelavo osebnih in drugih podatkov v količinah, ki so se še nedavno zdele nepredstavljive. Argument povečanja javne in posameznikove varnosti je na majavih nogah, kolikor nimamo analitičnih podatkov o tem, v kako zelo nevarni družbi živimo. Predvsem pa je z vidika varstva človekovih pravic, tudi varstva osebnih podatkov kot ene od njih, pomembno, da se država omeji v tendenci po proaktivnosti, in se represivni organi z ukrepi osredotočajo zgolj na osebe, za katere obstajajo indici, da so ali, da bodo storile kaznivo dejanje.

Ker se je Pooblaščenec v praksi že srečal s problematiko ločevanja med pooblastili policije in občinskih (mestnih) redarstev, s strani slednjih, apelira na jasnost pri zakonskem urejanju uporabe tehničnih sredstev in strogih omejitvah pooblastil za občinska (mestna) redarstva.

K predlogom členov pa imamo naslednje konkretne pripombe.

K 54.a členu

Izražamo pomislek k primernosti dopolnitve ureditve z uporabo »*tehničnih pripomočkov za identifikacijo oseb, vozil in predmetov*« predvsem zato, ker je iz obrazložitve razvidno, da bi bile evidentirane posebnosti in identifikacijski znaki lahko podlaga za uvedbo kazenskega postopka. Posebej opozarjamo, da so tovrstni podatki posameznikove biometrične značilnosti in je glede njih potrebna še posebna zadržanost. Zapisano pa izrecno kaže na dejstvo, da bi prišlo do obdelave osebnih podatkov tudi posameznikov, ki niso osumljenci, in pri katerih ne bo prišlo do uvedbe postopka, bodo pa njihovi podatki zbrani in hranjeni v policijskih evidencah (katerih, iz členov 59 do 61, ni razbrati). Po mnenju Pooblaščenca takšen način zbiranja in obdelovanja osebnih podatkov (ki se ne nanaša zgolj na osumljence) ni sorazmeren. Predlagamo, da se sprememba opusti.

Četrty odstavek ohranja že sedaj s strani varstva osebnih podatkov in zasebnosti posameznika sporno ureditev, iz katere ni razvidno, ob katerih dogodkih in pod kakšnimi pogoji sme policist podatke zbirati s snemanjem. Predlagamo, da se natančno določi policijske postopke, ki se lahko snemajo in pogoje, pod katerimi je dopustna nadaljnja obdelava posnetkov.

K 54.b členu

Predlagamo, da se izboljša prvi odstavek tako, da bo povedal, ali je posredovanje osebnih in drugih podatkov tujim organom in mednarodnim organizacijam dopustno za namen izvajanja nalog policije po tem zakonu, in da je dopustno posredovanje osebnih in drugih podatkov osumljencev (ne pa npr. žrtev, prič...).

K 54.c členu

Menimo, da je določilo o tem, da se posnetki o vozilih, s katerimi niso bili storjeni prekrški, brišejo takoj, primerno. Predlagana sprememba z dostavkom, da *se brišejo, takoj, ko je to mogoče*, po mnenju Pooblaščenca ni potrebna in je z vidika varstva posameznikovih osebnih podatkov škodljiva, saj odlaga obveznost organa, da zagotovi sorazmerno in pošteno obdelavo osebnih podatkov.

K 61. členu

Na splošno in tudi na že veljavno ureditev Pooblaščenec pripominja, da v policijske evidence o prekrških sodijo dejanski kršitelji (tudi žrtve, iskane osebe...), torej le posamezniki, ki so bili s pravnomočno odločbo spoznani za krive storitve prekrška. Nikakor v evidenco o prekrških po prepričanju Pooblaščenca ne sodijo posamezniki, ki jim prekršek ni bil dokazan, je bilo ugotovljeno, da dejanje, ni prekršek oziroma je potekel čas, ko je postopek o prekršku dopustno izpeljati.

Prav tako pri evidenci kaznivih dejanj ni razvidno, da gre le za osumljence in ne storilce – tudi v tem primeru predlagamo izboljšavo v smeri večje jasnosti pri obdelavi osebnih podatkov

K 63. členu

Predlagamo spremembo druge alineje prvega odstavka tako, da se bo glasila: »- v evidenci iz 2. točke 59. člena tega zakona, tri leta po pravnomočnosti odločbe, s katero je bil ugotovljen prekršek;«. Kot navedeno zgoraj menimo, da v evidenco o prekrških sodijo le ugotovljeni prekrški, ne pa vsi uvedeni postopki o prekrških.

Začetek teka rokov je določen jasneje, sami roki hrambe pa variirajo od dveh mesecev (evidenca iz 18. točke) do nedoločeno dolgega časa pri evidenci iz 16. točke. Ker iz same določbe ni razvidno, zakaj je potrebno nekatere podatke hraniti eno leto, druge dve in tretje tri leta, Pooblaščenec predlaga, da se premisli o dejansko potrebnem roku hrambe podatkov iz posamezne evidence.

Na koncu Pooblaščenec še opozarja na ureditev hrambe osebnih podatkov posameznikov, določenih v 63. členu Zakona o policiji, ki se tičejo DNK. Za evidenco DNK preiskav je določeno, da se podatki v tej zbirki hranijo, do ustavitve policijske preiskave oziroma zaključka akcije varovanja, ali pravnomočne odločitve o uvedbi kazenskega postopka oziroma postopka o prekršku; če te ni, pa do zastaranja pregona. V 64. členu ZPol pa je določeno, da se po preteku rokov iz 63. člena ZPol podatki iz policijskih evidenc obravnavajo skladno s predpisi, ki urejajo poslovanje organov javne uprave s stalno zbirko dokumentarnega gradiva oziroma ravnanje z javnim arhivskim gradivom. Dostop do teh podatkov je policistom in pristojnim osebam drugih državnih organov dovoljen le v primeru preiskovanja suma storitve kaznivega dejanja, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti, ali v drugih primerih, določenih z zakonom. Zapisano v praksi pomeni, da se podatki v zvezi z odvzetim vzorcem DNK posameznika, ki mu je bil bris ustne sluznice odvzet kot osumljencu in njegov DNK profil ni ustrezal »spornemu« profilu, zaradi česar kazenski postopek zoper posameznika ni bil uveden, hranijo še tudi po poteku zastaranja pregona in so na voljo policiji v zvezi s preiskovanjem suma drugega morebitnega kaznivega dejanja tega posameznika. V skladu z Uredbo o upravnem poslovanju bi se odvzeti vzorci lahko hranili tudi do 30 let ! Nejasno je tudi, kaj se z vzorci zgodi, ko postanejo »arhivsko gradivo«. O tej problematiki je že odločalo Evropsko sodišče za človekove pravice v Strasbourgu (*S. in Harper proti Združenemu kraljestvu*) in odločilo, da policija ne sme hraniti DNK profilov, vzorcev prstnih odtisov in vzorcev celic oproščenih oziroma nedolžnih oseb, saj naj bi to kršilo njihovo zasebnost in človekove pravice. Pooblaščenec meni, da hramba osebnih podatkov v našem pravnem redu ni ustrezno urejena in da bi bilo potrebno tudi v naši pravni ureditvi ločevati med hrambo podatkov posameznikov, zoper katere je bil uveden kazenski postopek, in zoper tiste posameznike, ki so bili na podlagi primerjave DNK profila izločeni iz (pred)kazenskega postopka ali oproščeni. Z vidika zakonskega načela sorazmernosti, ki je določen v ZVOP-1, je po mnenju Pooblaščenca potrebno hrambo osebnih podatkov v ZPol natančno urediti in določiti v katerih primerih vzorcev in profilov DNK sploh ni dopustno hraniti, ampak jih je potrebno uničiti.

Za konec ponovno poudarjamo, da je poleg konkretnih pripomb na predlagane člene zelo pomembno tudi naše uvodno opozorilo, za katerega prosimo, da ga predate tudi drugim delovnim podskupinam.

Prijazen pozdrav.

Informacijski pooblaščenec:
Nataša Pirc Musar, univ.dipl.prav.,
Pooblaščenka